

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak A visszaélést bejelentő személyek védelmének uniós szintű megerősítéséről

[COM(2018) 214 final]

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről

[COM(2018) 218 final]

(2019/C 62/26)

Előadó: **Franca SALIS-MADINIER**

Felkérés:	Európai Parlament, 2018. 05. 28. az Európai Unió Tanácsa, 2018. 05. 29. Európai Bizottság, 2018. 06. 18.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 43. cikkének (2) bekezdése
Illetékes szekció:	„Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2018. 09. 26.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2018. 10. 18.
Plenáris ülés száma:	538.
A szavazás eredménye:	158/77/15
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

- 1.1 Az EGSZB úgy véli, hogy a visszaélést bejelentő személyek védelme a nevezett célján felül ahhoz is fontos eszközt jelent, hogy a vállalatok jobban tudják kezelni a jogellenes és etikátlan cselekményeket.
- 1.2 Az EGSZB nagyra értékeli, hogy néhány vállalat már bevezetett a visszaélést bejelentő személyek védelmét célzó eljárásokat, és hogy a 28 tagállamból 10-ben már átfogó keretek vannak érvényben a bejelentők védelmére vonatkozóan.
- 1.3 Az EGSZB úgy véli, hogy az irányelv tárgyi hatályának megítélésekor a végrehajtás kiértékelését kell alapul venni, és a hatálynak a közérdek védelme érdekében elegendően tágnek kell lennie.
- 1.4 Az EGSZB az irányelv jogalapjának felülvizsgálatára ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy az irányelvben az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 153. cikkére való hivatkozással a munkavállalók jogai is szerepeljenek.
- 1.5 Biztosítani kell, hogy a volt alkalmazottak, a munkavállalók szakszervezeti képviselői és a 3. cikkben meghatározott jogi személyek is ugyanilyen védelem mellett tehesenek bejelentést, ezért ezeknek egyértelműen szerepelniük kell az irányelv 2. cikkében.
- 1.6 Az EGSZB az igazságosság és a jogbiztonság érdekében egy kétszintű bejelentési eljárást javasol (13. cikk), amely lehetővé teszi a visszaélést bejelentő személy számára, hogy előbb tetszése szerint a belső csatornát vegye igénybe vagy az illetékes hatóságokhoz forduljon, majd pedig adott esetben a civil társadalomhoz vagy a médiához.
- 1.7 Az EGSZB javasolja, hogy a visszaélést bejelentő személyek a bejelentés valamennyi szakaszában a szakszervezeti képviselőkhez fordulhassanak, és hogy ez utóbbiak jogosultak legyenek képviselni őket, valamint tanácsadást és támogatást nyújtani részükre.
- 1.8 Az irányelvnek az Európa Tanács 2014. évi ajánlásával és az Európai Parlament 2017-es jelentésével összhangban egyértelműbben ösztönöznie kell a belső bejelentési csatornáról – a társadalmi párbeszéd részeként – a munkavállalók szakszervezeti képviselőivel folytatandó tárgyalást.

1.9 Az EGSZB javasolja, hogy az a visszaélést bejelentő személy, aki névtelenül tett bejelentést, személyazonossága felfedése esetén megkapja az irányelv által biztosított védelmet.

1.10 Az EGSZB a bizonyítási teher *prima facie* szabályának módosítását javasolja a 15. cikk (5) bekezdésében. Elegendő, ha a bejelentő személy „bemutatja a ténybeli bizonyítékokat arra vonatkozóan, hogy bejelentést tett”.

1.11 Az EGSZB javasolja, hogy a 15. cikk (6) bekezdésében a kártérítést ne utalják a(z eltérő) nemzeti jogok hatálya alá, hanem az irányelv az Egyesült Királyság jogszabályai mintájára felső korlátozás nélküli, teljes körű kártérítést írjon elő.

1.12 Az EGSZB a 17. cikk (2) bekezdésének törlését kéri, amely felesleges (a rosszindulatú vagy visszaélészerű bejelentésekre vonatkozó szankciókról a nemzeti jog rendelkezik).

1.13 Az EGSZB arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy a 19. cikket egészítse ki egy csökkentést kizáró konkrét záradékkal annak garantálása érdekében, hogy az irányelv végrehajtása semmilyen körülmények között ne tegye lehetővé a bejelentő személyek számára az irányelvet megelőzően biztosított jogok csökkentését a tagállamokban azokon a területeken, amelyekre az irányelv vonatkozik, ha a már meglévő jogok kedvezőbbek.

1.14 Az EGSZB javasolja, hogy tegyék kötelezővé az állami szervek és a tagállamok időszakos jelentéseinek közzétételét.

1.15 Az EGSZB arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy a bejelentő személyek jobb megítélése érdekében az irányelvben rendelkezzen európai és nemzeti szinten szervezett, többek között a fiataloknak szóló figyelemfelkeltő kampányokról.

2. A vélemény háttere

2.1 Jogellenes tevékenységek és joggal való visszaélések bármilyen szervezetben előfordulhatnak tekintet nélkül arra, hogy azok köz- vagy magánszervezetek. Az ilyen jogsértéseknek számos formájuk lehet, például korrupció vagy csalás, hivatali visszaélés, adókikerülés vagy hanyagság. Amennyiben ezeket nem orvosolják, egy vagy több uniós tagállamban súlyos károkat okozhatnak a közérdek és a polgárok jóléte szempontjából.

2.2 Egy kockázatos helyzet megelőzése, orvoslása vagy megszüntetése előnyös a vállalkozások, a polgárok, a munkavállalók számára (halálesetek vagy sérülések, bírósági eljárások, pénzügyi veszteségek, hírnévvvel kapcsolatos kockázat). Az a bejelentés, amelyet az Európai Bizottság ezzel az irányelvvel javasol megvédeni, a közérdek nevében tett bejelentés, amely az egész társadalom számára hasznos.

2.3 Gyakran azok a személyek értesülnek elsőként a visszaélésekről, akik szakmai tevékenységük keretében valamely szervezet számára vagy azzal kapcsolatban állva dolgoznak. Az ilyen visszaéléseket (az érintett szervezetben belül vagy egy külső hatóságnál) bejelentő vagy felfedő személyek – a visszaélést bejelentő személyek – tehát fontos szerepet játszhatnak a visszaélések megszüntetésében. Ettől azonban sokan tartózkodnak. Nemzetközi tanulmányok szerint a hallgatás hátterében leggyakrabban a megtorlástól való félelem, a bejelentés hiábavalóságától való félelem és az áll, hogy az emberek nem tudják, kihez forduljanak. Az Európai Bizottság által 2017-ben szervezett nyilvános konzultáció válaszadóinak 85 %-a véli úgy, hogy a jogi és pénzügyi következményektől való félelmük miatt, valamint a bejelentő személyek negatív megítélése miatt a dolgozók nagyon ritkán vagy ritkán jelentik a közérdeket érintő fenyegetéssel vagy kárral kapcsolatos aggályukat. Egyes országokban továbbra is összemosás a bejelentőt, az árulót vagy a besúgót. Pedig a bejelentés bátor cselekedet, ellentétben a gyávaságnak minősülő besúgással.

2.4 Ezen okok miatt fontos biztosítani a visszaélést bejelentő személyek hatékony védelmét. Nemzetközi szinten, valamint különböző tagállamokban vannak már ilyen eszközök. Az Európa Tanács, az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa, valamint a civil szervezetek és a szakszervezetek már szorgalmazták a közérdekből eljáró visszaélést bejelentő személyek védelméről szóló uniós szintű jogszabály megalkotását. Néhány európai vállalat már bevezetett eljárásokat azzal a céllal, hogy megvédjék a visszaélést bejelentő személyeket. Az Európai Bizottság javaslata abból a megállapításból indul ki, hogy a visszaélést bejelentő személyek védelme jelenleg nem megfelelő, széttagolt a tagállamokban, és szakpolitikai területenként nem egységes.

2.5 Az Európai Bizottság tehát egy olyan irányelvre tesz javaslatot, amely a meghatározott célterületeken bevezeti a visszaélést bejelentő személyek védelmét. Az irányelvet az uniós szintű szakpolitikai keretrendszer létrehozó közlemény egészíti ki, amely a nemzeti hatóságokat támogató intézkedéseket is tartalmaz.

2.6 Ez a javaslat számos közös minimumszabályt állapít meg, amelyek védelmet biztosítanak a megtorlással szemben az uniós jog megsértését bejelentő személyek részére az alábbi területeken: i) közbeszerzés, ii) pénzügyi szolgáltatások, iii) pénzmossás és a terrorizmus finanszírozása, iv) termékbiztonság, v) közlekedésbiztonság, vi) környezetvédelem, vii) nukleáris biztonság, viii) élelmiszer- és takarmánybiztonság, ix) állategészségügy és állatjólét, x) közegészségügy, xi) fogyasztóvédelem, xii) magánélet, adatvédelem, valamint a hálózatok és informatikai rendszerek biztonsága.

2.7 Kiterjed továbbá az uniós versenyszabályok megsértésére, a társasági adózással kapcsolatos szabályok megsértésére és az azokkal való visszaélésekre, illetve az Unió pénzügyi érdekeinek megsértésére.

2.8 A javaslat értelmében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások (vagy amelyek éves forgalma meghaladja a 10 millió EUR-t), valamint az állami szervek belső bejelentési csatornákat és eljárásokat vezessenek be a bejelentések kézhezvételére és nyomon követésére. Biztosítaniuk kell továbbá, hogy az illetékes hatóságok külső bejelentési csatornákat hozzanak létre. Ezeknek a csatornáknak garantálniuk kell az információk és a bejelentő személyek személyazonosságának titkosságát. A kis- és mikrovállalkozások mentesülnek a belső rendszer kialakításának kötelezettsége alól (kivéve pénzügyi területen vagy az érzékeny ágazatokban).

2.9 A javaslat előírja, hogy tiltani kell a bejelentő személyekkel szemben alkalmazott közvetlen vagy közvetett megtorlásokat, és megfogalmazza azokat az intézkedéseket, amelyeket a tagállamoknak a bejelentő személyek védelmének biztosítása érdekében kell meghozniuk.

2.10 Végezetül a javaslat hatékony, arányos és elrettentő hatású büntetésekről rendelkezik, amelyek ahhoz szükségesek, hogy visszatartsanak i) a bejelentést akadályozó tevékenységektől, a megtorló intézkedésektől, a bejelentő személyek elleni rosszhiszemű eljárásoktól, valamint a személyazonosságuk titkosságának megtartását célzó kötelezettségek megsértésétől és ii) a rosszhiszemű és visszaélészerű bejelentéstől.

3. Általános megjegyzések

3.1 Az Unió 28 tagállama közül csak 10 rendelkezik már most átfogó jogszabályokkal a visszaélést bejelentő személyek védelmére vonatkozóan. Európában e védelem széttöredezettsége és hiányosságai veszélyeztetik a közérdeket és akadályozhatják a bejelentéseket. A határokon átnyúló bűncselekmények vagy a multinacionális cégeknél elkövetett bűncselekmények esetében fennáll a veszélye annak, hogy a visszaélést bejelentő személy nem részesül egyforma védelemben, attól függően, hogy esetében mely állam jogszabályait és ítélkezési gyakorlatát alkalmazzák.

3.2 Az EGSZB üdvözli azt a célt, hogy a közérdek védelme érdekében ösztönözzék a felelős és önkéntes bejelentést.

3.3 Az Európai Bizottság 2016-ban ⁽¹⁾ megjegyezte, hogy az uniós jogszabályok érvényesítése változatlanul kihívást jelent, továbbá rögzítette azon elkötelezettségét, hogy „a jogérvényesítésre fokozott figyelmet fordít a közérdek szolgálata érdekében”. A cél az, hogy a jogszabály proaktív, ne pedig reaktív legyen, és hogy „az uniós jog érvényesítésének rendszerszintű” részét képezze.

3.4 Az EGSZB megállapítja, hogy az irányelvjavaslat az előírások és a célok tekintetében összhangban van a korábbi európai joganyaggal (Európa Tanács, Parlament, Európai Bizottság), különösen az Európa Tanács 2014. április 30-i CM/Rec (2014)7. számú ajánlásával, és nagyrészt megfelel a nemzetközi előírásoknak. A javaslat másrészt kiegészíti a meglévő uniós ágazati rendszereket (pénzügyi szolgáltatások, közlekedés, környezetvédelem) és az uniós szakpolitikákat (korrupció elleni küzdelem, fenntartható finanszírozás, méltányosabb adózás).

3.5 A szubszidiaritás elvének megfelelően a tárgyi hatályt az uniós jog megsértésére (jogellenes tevékenységek és joggal való visszaélés) és azokra a területekre korlátozták, amelyeken:

1. szükség van a jogérvényesítés megerősítésére;
2. a jogsértések bejelentésének szinte teljes elmaradása kulcsfontosságú tényező;
3. a jogsértés súlyos károkat okozhat a közérdek számára.

3.6 Az EGSZB ugyanakkor úgy véli, hogy egyértelműsíteni kell az uniós jog és a nemzeti jog közötti kapcsolatot, amely az irányelvben meghatározott elvek alkalmazásában jogvitákat és nehézségeket idézhet elő.

3.7 Az EGSZB az irányelv pozitívumaként emeli ki, hogy az Európa Tanács ajánlásában megállapított elvek és az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) ítélkezési gyakorlata alapján egy „átfogó és koherens” (globális) nemzeti jogi keret bevezetésére ösztönzi a tagállamokat. Ugyanakkor fontos lenne a tagállamokban jól bevált keretek zökkenőmentes működésének biztosítása is, amennyiben azok tiszteletben tartják az irányelv alapelveit.

3.8 Hasonlóképpen pozitív annak megemlítése, hogy a tagállamok kedvezőbb rendelkezéseket fogadhatnak el. Az EGSZB azonban elengedhetetlennek tartja, hogy az irányelvet egy csökkentést kizáró záradékkal egészítsék ki, hiszen az irányelv nem szolgálhat a kedvezőbb nemzeti rendelkezések eltörlésére vagy gyengítésére.

⁽¹⁾ HL C 18., 2017.1.19., 10. o.

3.9 Végül az EGSZB javasolja az irányelv értékelését az esetleg később ismertté váló tények fényében és az irányelv végrehajtásának elemzése alapján. Helyesli annak megemlítését, hogy az irányelv tárgyi hatályát a szóban forgó értékelés alapján később ki lehet terjeszteni.

3.10 Az EGSZB megerősíti annak fontosságát, hogy a tagállamokban végrehajtsák ezt az irányelvet annak érdekében, hogy a demokrácia jobban működjön a jelenlegi vagy a jövőbeli kihívásokkal szemben, továbbá a jogállamiság, a polgári szabadságjogok és integritás megerősítése érdekében, figyelembe véve, hogy az igazság kimondásának lehetősége (*parrhesia*) a demokrácia alappilléreinek tekintendő.

3.11 Az EGSZB támogatja egy európai figyelmeztető ügynökség létrehozását vagy egy európai ombudsman kinevezését, melyek feladata a nemzeti figyelmeztető hatóságok összehangolása és a figyelmeztető vonalak felügyelete lenne.

4. Részletes megjegyzések

4.1 Az EGSZB elfogadhatatlannak tartja, hogy nem volt lehetőség arra, hogy az EUMSZ 154. cikkében meghatározottakkal összhangban konzultáljanak a szociális partnerekkel az irányelvjavaslatról. Az Európai Bizottságnak nem szabad megismételnie ezt a gyakorlatot.

4.2 Az EGSZB javasolja, hogy az irányelv a szociális területre is terjedjen ki azáltal, hogy annak 16 jogszabályi hivatkozása közé az EUMSZ 153. cikkét is felveszik. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a visszaélést bejelentő személy által bejelenthető jogsértésekre vonatkozó 1. cikkből (tárgyi hatály) kihagyták a munkavállalók védelmét. A javaslatban nem szerepelnek a munkahelyi hátrányos megkülönböztetések, zaklatások, erőszak stb. Ezért javasolja, hogy ezeket a témákat vegyék fel az irányelvbe.

5. Személyi hatály

5.1 Az EGSZB megjegyzi, hogy az irányelv személyi hatálya rendkívül széles kört ölel fel: az állami vagy a magánszektor minden olyan munkavállalójára kiterjed, aki munkahelyi környezetben jut információkhoz. A munkavállaló fogalma tág: magában foglalja az EUMSZ 45. cikke szerinti munkavállalókat és az EUMSZ 49. cikke szerinti önálló vállalkozókat, de az önkénteseket, a javadalmazásban nem részesülő gyakornokokat, tanácsadókat, beszállítókat, alvállalkozókat, részvényeseket vagy igazgatótanácsi tagokat is. Az irányelvnek hozzá kell járulnia annak a kockázatnak a csökkentéséhez, hogy sérül az érintett vállalat jó hírneve.

5.2 Biztosítani kell, hogy a volt alkalmazottak, a munkavállalók szakszervezeti képviselői és a 3. cikkben meghatározott jogi személyek is ugyanilyen védelem mellett tehesenek bejelentést, ezért ezeknek egyértelműen szerepelniük kell az irányelv 2. cikkében.

5.3 Az EGSZB megjegyzi, hogy az uniós tisztviselőknek ugyanolyan védelemben kell részesülniük, mint a tagállamok munkavállalóinak.

6. Bejelentési eljárások

6.1 Az EGSZB a belső bejelentési csatornákkal kapcsolatban azt javasolja, hogy a munkavállalókat és szakszervezeti képviselőiket szorosan vonják be ezek kialakításába és megvalósításába.

6.2 Az EGSZB úgy véli, hogy a fokozatos bejelentés elve (belső, illetékes hatóságok, nyilvános) tesz eleget a felelős bejelentés elvének. Mindazonáltal az EGSZB úgy véli, hogy a visszaélést bejelentő személy számára egyformán lehetővé kell tenni a belső csatornához vagy az illetékes hatóságokhoz való hozzáférést, ezért az igazságosság és a jogbiztonság érdekében kétszintű, nem pedig háromszintű eljárást javasol. Egyrészt a nemzetközi tanulmányok arra világítanak rá, hogy még azokban az országokban is, ahol nem kötelező a belső csatorna kialakítása (Egyesült Királyság, Írország), a munkavállaló lojalitásból először a belső csatornát veszi igénybe; tehát nem áll fenn annak a veszélye, hogy a belső csatornát tömegesen megkerülik. A belső csatornák létrehozására irányuló kötelezettség esetén ráadásul nehezen határozható meg előre az összes szükséges eltérés. Másrészt vannak olyan nemzeti jogszabályok, amelyek azt írják elő, hogy közvetlenül a hatóságokhoz kell fordulni (például bűncselekmény vagy vétség esetén). Végül ez a kötelezettség csak a munkavállalókat érinti, mivel a többi munkavállaló mentességet élvez ez alól. Ez az egyenlőség elvének sérüléséhez és jogbizonytalansághoz vezet.

6.3 Az EGSZB fontosnak tartja, hogy a visszaélést bejelentő személy a munkahelyen a bejelentési eljárás minden szakaszában a szakszervezeti képviselőkhöz fordulhasson és képviseltesse magát velük. Ez utóbbiak – mivel közel állnak a munkavállalókhoz – rendkívül fontos tanácsadói és védelmezői szerepet tölthetnek be.

6.4 Az EGSZB azt javasolja, hogy a külső bejelentések nyomán követésére vonatkozó garanciákat a belső bejelentésekre is alkalmazzák: átvételi elismervény a bejelentés kézhezvételéről, visszajelzés arról, hogy hogyan kezelték a bejelentést.

6.5 A tanulmányokból az derül ki, hogy névtelenségre a legkiszolgáltatottabb személyek vagy azok a személyek kényszerülnek, akik olyan iratok birtokában vannak, amelyek miatt veszélybe kerülhet életük vagy a családjuk élete. Az EGSZB véleménye szerint abban az esetben, ha felfedik egy olyan bejelentő személy személyazonosságát, aki névtelenül tett bejelentést, az adott személynek részesülnie kell az irányelv által biztosított védelemben. Végezetül pedig egy névtelenül eljuttatott irat nem szolgálhat ürügyül arra, hogy ne foglalkozzanak a bejelentéssel.

7. A visszaélést bejelentő személyek védelme: a bizonyítási teher és a kártérítés

7.1 Az irányelvjavaslat szerint ahhoz, hogy a bizonyítási teher szabályát élvezhesse, a megtorlást elszenvedő bejelentő személynek kell *prima facie* bizonyítania, hogy a megtorlások a bejelentés következményei (kettős teszt). Márpedig a bizonyítási teher megfordításának elve szerint (lásd a megkülönböztetésről szóló irányelvet) a munkáltatónak kell bizonyítania azt, hogy a megtorló intézkedések nem a bejelentés következményei.

7.2 Az irányelvnek pontosan meg kell határoznia a megtorlás esetére vonatkozó kártérítési intézkedéseket (15. cikk (6) bekezdés), és ezeket nem utalhatja a nemzeti jog keretébe, amelyről láttuk, hogy vagy országonként változik, vagy nem is létezik. Annak érdekében, hogy a visszaélést bejelentő személyek a szankciók minden – közvetlen vagy közvetett – formájával szemben hatékony védelmet kapjanak, az irányelvnek az 1998-as „Public Interest Disclosure Act” mintájára felső korlátozás nélküli, teljes körű kártérítési kötelezettséget kell előírnia (beleértve az elbocsátás esetén a nyugdíj szempontjából elvesztett éveket is).

8. Szankciók

8.1 Az EGSZB úgy véli, hogy az irányelv célja az, hogy megkönnyítse és védje a bejelentést. Ezért törölni kell a 17. cikk (2) bekezdését, amely összemosza a felelős bejelentést és az olyan vétségeket, mint a rágalmazás vagy a visszaélésszerű bejelentés, amelyek már szerepelnek a nemzeti jogszabályokban.

9. Kedvezőbb záradék és csökkentést kizáró záradék

9.1 Az EGSZB üdvözli azt az irányelvben meghatározott lehetőséget, hogy a tagállamok a visszaélést bejelentő személyek jogai szempontjából kedvezőbb jogszabályokat vezethetnek be. Ugyanakkor az egyes tagállamokban meglévő kedvezőbb jogszabályok vagy rendelkezések megőrzése érdekében az irányelvet a csökkentést kizáró kifejezett záradékkal kell kiegészíteni.

10. Jelentéstétel, értékelés és felülvizsgálat

10.1 Az irányelv végrehajtásáról kötelezően áttekintést kellene készíteni, és ehhez közzé kellene tenni az állami szervek és a tagállamok éves jelentéseit (anonimizált adatokkal és statisztikákkal) annak érdekében, hogy az Európai Bizottság 2027-re tervezett jelentéséhez adatok állhassanak rendelkezésre, a lakosságot pedig tájékoztatni lehessen.

Kelt Brüsszelben, 2018. október 18-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Luca JAHIER

MELLÉKLET

A következő módosító indítványokat, amelyeknél a támogató szavazatok száma az összes leadott szavazat legalább egynegyede volt, a vita során elutasították:

3.11. pont

Új pont beillesztése:

3.11. Az EGSZB azt ajánlja, hogy alaposabban foglalkozzanak azzal, hogy hogyan előzhető meg a kényes információk illetéktelen felhasználásából vagy jogellenes közzétételéből adódóan az állami és magánvállalatokat érintő lefelé mutató kockázatok. A vállalatok és a szervezetek jó hírnevét kellőképpen védeni kellene rosszindulatú magatartás esetén.

Indokolás

Egy szervezet jó hírneve minden érdekelt, nem utolsósorban a munkavállalók számára is nagyon fontos.

A szavazás eredménye:

Mellette: 84

Ellene: 130

Tartózkodott: 15

4.1. pont

Törlendő:

~~4.1. Az EGSZB elfogadhatatlannak tartja, hogy nem volt lehetőség arra, hogy az EUMSZ 154. cikkében meghatározottakkal összhangban konzultáljanak a szociális partnerekkel az irányelvjavaslatról. Az Európai Bizottságnak nem szabad megismételnie ezt a gyakorlatot.~~

Indokolás

Mivel a javaslat jogalapja nem az EUMSZ 153. cikke, a szociális partnerekkel nem kötelező konzultálni.

A szavazás eredménye:

Mellette: 79

Ellene: 133

Tartózkodott: 18

4.2. pont

A következőképpen módosítandó:

4.2. Az EGSZB elismeri, hogy az irányelv jogalapja elég széles körű ahhoz, hogy megfelelő védelmet biztosítson a visszaélést bejelentő személyek számára. A jogbiztonság érdekében azonban az EGSZB kéri a munkavállalók jogaira alkalmazandó jogi hatály egyértelművé tételét, javasolja, hogy az irányelv a szociális területre is terjedjen ki azáltal, hogy annak 16 jogszabályi hivatkozása közé az EUMSZ 153. cikkét is felveszi. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a visszaélést bejelentő személy által bejelenthető jogsértésekre vonatkozó 1. cikkből (tárgyi hatály) kihagyták a munkavállalók védelmét. A javaslatban nem szerepelnek a munkahelyi hátrányos megkülönböztetések, zaklatások, erőszak stb. Ezért javasolja, hogy ezeket a témákat vegyék fel az irányelvbe.

Indokolás

Mivel eltérőek a vélemények az irányelv jogalapjáról, az Európai Bizottságnak tisztáznia kell a munkavállalók jogainak kérdését (EUMSZ 153. cikk).

A szavazás eredménye:

Mellette: 82

Ellene: 139

Tartózkodott: 14

6.2. pont

A következőképpen módosítandó:

6.2. Az EGSZB úgy véli, hogy a fokozatos bejelentés elve (belső, illetékes hatóságok, nyilvános) tesz eleget a felelős bejelentés elvének, különösen azért, hogy a jogsértéseket már a forrásuknál gyorsan és hatékonyan feltárják és megszüntessék, és így mérsékeljék a belső vagy külső kockázatokat. Mindazonáltal az EGSZB úgy véli, hogy a visszaélést bejelentő személy számára egyformán lehetővé kell tenni a belső csatornához vagy az illetékes hatóságokhoz való hozzáférést, ezért az igazságosság és a jogbiztonság érdekében kétszintű, nem pedig háromszintű eljárást javasol. Egyrészt a nemzetközi tanulmányok arra világítanak rá, hogy még azokban az országokban is, ahol nem kötelező a belső csatorna kialakítása (Egyesült Királyság, Írország), a munkavállaló lojalitásból először a belső csatornát veszi igénybe; tehát nem áll fenn annak a veszélye, hogy a belső csatornát tömegesen megkerülik. A belső csatornák létrehozására irányuló kötelezettség esetén ráadásul nehezen határozható meg előre az összes szükséges eltérés. Másrészt vannak olyan nemzeti jogszabályok, amelyek azt írják elő, hogy közvetlenül a hatóságokhoz kell fordulni (például bűncselekmény vagy vétség esetén). Végül ez a kötelezettség csak a munkavállalókat érinti, mivel a többi munkavállaló mentességet élvez ez alól. Ez az egyenlőség elvének sérüléséhez és jogbizonytalansághoz vezet.

Indokolás

Fontos, hogy a vállalatnak lehetősége legyen arra, hogy a kérdést először házon belül rendezze, mielőtt a bejelentő nyilvánosságra hozná az ügyet. A kétszakaszos bejelentési eljárás lehetővé teszi, hogy a jogsértéseket már a forrásuknál, gyorsan és hatékonyan feltárják és megszüntessék.

A szavazás eredménye:

Mellette: 78

Ellene: 145

Tartózkodott: 11

7.2. pont

A következőképpen módosítandó:

7.2. Az irányelvnek pontosan meghatározza kell határoznia a megtorlás esetére vonatkozó kártérítési intézkedéseket (15. cikk (6) bekezdés), és ezeket nem utalhatja a nemzeti jog keretébe utalja, amelyről láttuk, hogy vagy országonként változik, vagy nem is létezik. Annak érdekében, hogy a visszaélést bejelentő személyek a szankciók minden – közvetlen vagy közvetett – formájával szemben hatékony védelmet kapjanak, az irányelvnek végrehajtását gondosan ellenőrizni kell, és értékelni kell a nemzeti keretek hatékonyságát illetően, az 1998-as „Public Interest Disclosure Act” mintájára felső korlátozás nélküli, teljes körű kártérítési kötelezettséget kell előírnia (beleértve az elbocsátás esetén a nyugdíj szempontjából elvesztett éveket is).

Indokolás

Fontos, hogy a nemzeti kereteken alapuló szankcionálási és kártérítési rendszerek teljesítsék az irányelv alapvető célkitűzéseit a visszaélést bejelentő személyek védelmére vonatkozóan, ugyanakkor tartsák tiszteltben a nemzeti jogrendszerek elveit is. Ez az egyik fő kérdés, amit nyomon kell követni az irányelv végrehajtásával kapcsolatban.

A szavazás eredménye:

Mellette: 82

Ellene: 144

Tartózkodott: 10

8.1. pont

A következőképpen módosítandó:

8.1. Az EGSZB úgy véli, hogy az irányelv célja az, hogy megkönnyítse és védje a bejelentést. Ezért ~~törölni kell egyértelművé kell tenni~~ a 17. cikk (2) bekezdését, amely összemoshatja a felelős bejelentést és az olyan vétségeket, mint a rágalmazás vagy a visszaélés szerű bejelentés, amelyek már szerepelnek a nemzeti jogszabályokban.

Indokolás

Jóllehet hatékony, arányos és elrettentő hatású büntetések kiszabása révén foglalkozni kell a rágalmozó, visszaélés szerű és megalapozatlan bejelentések következményeivel, megfelelő módon tisztázni kell ezen szankciók hatályát a tagállamokban.

A szavazás eredménye:

Mellette: 87

Ellene: 147

Tartózkodott: 6

1.4. pont

A következőképpen módosítandó:

1.4. Az EGSZB elismeri, hogy az irányelv jogalapja kellően általános, és megfelelő védelmet biztosít a visszaélést bejelentő személyek számára annak felülvizsgálatára ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy az irányelvben az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 153. cikkére való hivatkozással a munkavállalók jogai is szerepeljenek. A jogbiztonság érdekében azonban az EGSZB kéri a munkavállalók jogaira alkalmazandó jogi hatály egyértelművé tételét.

Indokolás

Az Európai Bizottság által jogalként megnevezett cikkek maradéktalanul garantálni tudják az uniós jog jobb érvényesítését azáltal, hogy új rendelkezéseket vezetnek be a visszaélést bejelentő személyek védelmére, hogy erősítsék az egységes piac megfelelő működését és az uniós politikák helyes alkalmazását, ugyanakkor következetesen magas szintű védelmet biztosítsanak a visszaélést bejelentő személyek számára az uniós ágazatspecifikus eszközökben, ahol már léteznek idevonatkozó szabályok. A munkavállalók jogaira vonatkozó jogalap azonban zavart kelthet, ezt elkerülendő némi tisztázás szükséges.

A szavazás eredménye:

Mellette: 84

Ellene: 133

Tartózkodott: 6

1.4. pont

A jelenlegi 1.4. pont után új pont illesztendő a szövegbe:

Az EGSZB-nek meggyőződése, hogy a visszaélések bejelentőit védő jogi keretet úgy kell kialakítani, hogy különbséget lehessen tenni a csak a vállalaton belül közzétehető információk, illetve a hatóságok, vagy akár a nyilvánosság elé tárható információk között. Ez különösen fontos az üzleti titkok kapcsán.

Indokolás

A javaslatnak világossá kell tennie azt, hogy a visszaélések bejelentőinek minden esetben belső szinten, a vállalat felé kell bejelenteniük minden olyan információt, amely üzleti titkokat tartalmaz, ugyanis amint ez az információ nyilvánossá válik, a vállalat számára visszafordíthatatlan kár keletkezik.

A szavazás eredménye:

Mellette: 89

Ellene: 149

Tartózkodott: 7

1.6. pont

A következőképpen módosítandó:

1.6. Az EGSZB az igazságosság és a jogbiztonság érdekében egy kétszintű bejelentési eljárást javasol (13. cikk), amely lehetővé teszi a visszaélést bejelentő személy számára, hogy – a visszaélések gyors és hatékony megelőzése érdekében – előbb tetszése szerint a belső csatornát vegye igénybe vagy az illetékes hatóságokhoz forduljon, majd pedig, ha szükséges, az illetékes hatóságokhoz forduljon, illetve adott esetben, a méltányosság és a jogbiztonság érdekében a civil társadalomhoz vagy a médiához.

Indokolás

Fontos, hogy a vállalatnak lehetősége legyen arra, hogy a kérdést először házon belül rendezze, mielőtt a bejelentő nyilvánosságra hozná az ügyet. A kétszakaszos bejelentési eljárás lehetővé teszi, hogy a jogsértéseket már a forrásuknál, gyorsan és hatékonyan feltárják és megszüntessék.

A szavazás eredménye:

Mellette: 89

Ellene: 144

Tartózkodott: 8

1.10. pont

Törlendő:

~~1.10. Az EGSZB a bizonyítási teher prima facie szabályának módosítását javasolja a 15. cikk (5) bekezdésében. Elegendő, ha a bejelentő személy „bemutatja a ténybeli bizonyítékokat arra vonatkozóan, hogy bejelentést tett”.~~

Indokolás

Ez az ajánlás nem a véleménytervezet szövegére alapul (7.1). Bár vitatható lenne, a bizonyítási teher megfordítását a szöveg semlegesen mutatta be.

A szavazás eredménye:

Mellette: 93

Ellene: 148

Tartózkodott: 7

1.11. pont

A következőképpen módosítandó:

1.11. Annak érdekében, hogy a visszaélést bejelentő személyek a szankciók minden – közvetlen vagy közvetett – formájával szemben hatékony védelmet kapjanak, az irányelv végrehajtását gondosan ellenőrizni és értékelni kell a nemzeti keretek hatékonyságát illetően. Az EGSZB javasolja, hogy a 15. cikk (6) bekezdésében a kártérítést ne utalják a(z eltérő) nemzeti jogok hatálya alá, hanem az irányelv az Egyesült Királyság jogszabályai mintájára felső korlátozás nélküli, teljes körű kártérítést írjon elő.

Indokolás

Fontos, hogy a nemzeti kereteken alapuló szankcionálási és kártérítési rendszerek teljesítsék az irányelv alapvető célkitűzéseit a visszaélést bejelentő személyek védelmére vonatkozóan, ugyanakkor tartsák tiszteletben a nemzeti jogrendszerek elveit is. Ez az egyik fő kérdés, amit nyomon kell követni az irányelv végrehajtásával kapcsolatban.

A szavazás eredménye:

Mellette: 95

Ellene: 143

Tartózkodott: 9

1.12. pont

A következőképpen módosítandó:

1.12. Az EGSZB a 17. cikk (2) bekezdésének egyértelműsítését ~~terjesztését~~ kéri, mivel az alapján a visszaélések felelős bejelentése összehasonlíthat ~~amely felesleges (a rosszindulatú vagy visszaélészerű bejelentésekkel bejelentésekre vonatkozó szankciókról a nemzeti jog rendelkezik).~~

Indokolás

Lásd a 8.1. pontot.

A szavazás eredménye:

Mellette: 96

Ellene: 147

Tartózkodott: 7
